

คำแนะนำการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักเรียน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพระธรรม รายวิชาสังคมศึกษา (ส31101) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ชุดที่ 2 อริยสัจ 4 ; ทุกข์ พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนรายวิชาสังคมศึกษา ซึ่งนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำ

เพื่อให้การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เกิดประโยชน์สูงสุด ให้นักเรียนปฏิบัติตามคำแนะนำต่อไปนี้

1. ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด พร้อมทั้งอ่านรายละเอียดคำชี้แจงในการปฏิบัติกิจกรรมและทำความเข้าใจชุดกิจกรรมเรียนรู้ก่อนลงมือปฏิบัติ
2. ทำแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานของตนเอง เวลา 10 นาที แล้วตรวจผลการทดสอบด้วยตนเอง
3. ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามลำดับที่กำหนดไว้ในชุดกิจกรรม ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน
 - 3.1 ศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้
 - 3.2 ทำใบกิจกรรม
4. ทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนและตรวจสอบว่าผ่านเกณฑ์การประเมินหรือไม่ ใช้เวลา 10 นาที
5. มีเฉลยคำตอบของแบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน และเฉลยใบกิจกรรม ให้นักเรียนได้ตรวจสอบความถูกต้องในภาคผนวก
6. นักเรียนต้องทำกิจกรรมด้วยความตั้งใจและซื่อสัตย์ต่อตนเอง

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

ม. 4-6/13 วิเคราะห์หลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักคำสอนที่ตนเองนับถือ

สาระสำคัญ

ทุกข์ คือ ความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ ได้แก่ ความจริงว่าด้วยความทุกข์ เป็นสภาพบีบคั้นจิตใจซึ่งเกิดจากตัณหาความอยาก ให้เกิดเป็นสภาวะทุกข์ ดังนั้น ทุกข์จึงเป็น “ธรรมที่ควรรู้”

สาระการเรียนรู้

1. ชั้นที่ 5 หรือเบญจขันธ์
2. โลกธรรม 8

เวลาในการเรียนรู้

2 ชั่วโมง

แบบทดสอบก่อนเรียนชุดที่ 2 อริยสัจ 4 ; ทุกข์

คำชี้แจง ให้พิจารณาเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว แล้วทำเครื่องหมาย × ลงในกระดาษคำตอบ
(ใช้เวลา 10 นาที ข้อละ 1 คะแนน)

1. ข้อใดคือความหมายของทุกข์ตามหลักอริยสัจ 4
 1. การยึดมั่นด้วยตัณหา
 2. สภาพที่ไม่คงทนถาวร
 3. การเกิด แก่ เจ็บ ตาย
 4. ความพลัดพรากจากสิ่งที่รัก
 5. ความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ
2. ข้อใดจัดเป็นองค์ประกอบของชั้น 5
 1. ศีล สมาธิ ปัญญา จิต สติ
 2. รูป รส เวทนา สัญญา เสี่ยง
 3. รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ
 4. ธาตุ สังขาร วิญญาณ สัมผัส นามรูป
 5. กาย เวทนา สังขาร วิญญาณ นามรูป
3. ส่วนใดของร่างกายที่ถือว่าเป็นธาตุดิน
 1. เหนือ เล็บ ฟัน
 2. หนัง เอ็น น้ำลาย
 3. เอ็น กระดูก หัวใจ
 4. หนอง เลือด ลมหายใจ
 5. ใสใหญ่ อาหารใหม่ ความร้อนในร่างกาย
4. ข้อใดคือความหมายของอุเบกขาเวทนา
 1. ความรู้สึกเป็นสุข
 2. ความรู้สึกไม่สบายใจ
 3. ความรู้สึกบีบคั้นทางใจ
 4. ความรู้สึกปลอดโปร่งใจ
 5. ความรู้สึกไม่สุข ไม่ทุกข์ เฉย ๆ
5. นายจิรพัฒน์เห็นโฆษณาโทรศัพท์มือถือรุ่นใหม่ทางโทรทัศน์ มีรูปลักษณ์และคุณสมบัติที่ตนพอใจมาก จึงเกิดความรู้สึกอยากได้ แต่เมื่อไปดูตามห้างร้านก็จำได้ว่าตรงกับรุ่นที่ตนต้องการแน่นอน แต่มีราคาแพงเกินกำลังที่จะซื้อจึงเกิดความทุกข์ ข้อความนี้สอดคล้องกับหลักธรรมชั้น 5 ข้อใด
 1. รูป เวทนา สัญญา
 2. รูป เวทนา สังขาร
 3. รูป เวทนา วิญญาณ
 4. รูป เวทนา สัญญา สังขาร
 5. รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ

6. เพราะเหตุใดชั้น 5 จึงเป็นธรรมที่ควรรู้เพื่อให้เข้าใจเรื่องทุกข์ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
 1. เวทนา ความรู้สึกไม่สบายใจ
 2. สังขาร กระตุ้นให้คนทำความชั่ว
 3. สัญญา จำได้ แยกแยะได้ ยั่วให้เกิดกิเลส
 4. วิญญาณ การรับรู้โดยผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5
 5. เวทนา สัญญา สังขาร และวิญญาณ เกี่ยวข้องกับทุกข์ทั้งสิ้น
7. ถ้าเราเห็นวัตถุสิ่งหนึ่งแล้วจำได้ว่าสิ่งนั้นคือดอกกุหลาบแดง ขั้นตอนนี้คือส่วนใดของชั้น 5
 1. รูป
 2. สังขาร
 3. เวทนา
 4. สัญญา
 5. วิญญาณ
8. การรับรู้ รูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส ในชั้น 5 คือข้อใด
 1. จิต
 2. สังขาร
 3. เวทนา
 4. สัญญา
 5. วิญญาณ
9. ในอดีตนางสาวสุวัจจี เคยเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวง แต่ปัจจุบันเขาเป็นเพียงสมาชิกสภาท้องถิ่น ข้อความนี้สอดคล้องกับ
 1. สุข – ทุกข์
 2. บาป – บุญ
 3. ได้ยศ – เสื่อมยศ
 4. สรรเสริญ – นินทา
 5. ได้ลาภ – เสื่อมลาภ
10. องค์ประกอบใดของชั้น 5 ที่เป็นบ่อเกิดของการประกอบกรรมไม่ว่าดีหรือชั่ว
 1. รูปชั้น
 2. สังขารชั้น
 3. เวทนาชั้น
 4. สัญญาชั้น
 5. วิญญาณชั้น

กระดาษคำตอบ
แบบทดสอบก่อนเรียน ชุดที่ 2 อริยสัจ 4 ; ทุกข์

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ข้อที่	ตัวเลือก				
	1.	2.	3.	4.	5.
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
รวมคะแนน					

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอบถูกได้ 1 คะแนน

ตอบผิดได้ 0 คะแนน

ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง อริยสัจ 4 ; ทุกข์

ทุกข์ : ธรรมที่ควรรู้

ทุกข์ คือ ความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ ได้แก่ ความจริงว่าด้วยความทุกข์ เป็นสภาพบีบคั้นจิตใจซึ่งเกิดจากตัณหาความอยาก ให้เกิดเป็นสภาวะทุกข์ ดังนั้น ทุกข์จึงเป็น “ธรรมที่ควรรู้” ซึ่งธรรมที่เกี่ยวข้องกับ “ทุกข์” มีดังนี้

1. ขันธ์ 5 หรือเบญจขันธ์

ขันธ์ 5 คือ องค์ประกอบที่รวมกันขึ้นเป็นมนุษย์ 5 ประการ ได้แก่

1) **รูป** คือ สิ่งที่เป็นรูปร่าง หรือร่างกาย รวมถึงลักษณะอาการหรือพฤติกรรมของร่างกาย อันประกอบด้วยธาตุ 4 คือ

- ธาตุดินหรือปฐวีธาตุ หมายถึง ส่วนที่มีลักษณะแข็ง มีลักษณะแผ่ไปหรือกินเนื้อที่ เช่น ผนัง ขน เล็บ
- ธาตุน้ำหรืออาโปธาตุ หมายถึง ส่วนที่ดูซึม เอบอบ เช่น เลือด น้ำตา น้ำลาย
- ธาตุไฟหรือเตโชธาตุ หมายถึง ส่วนที่เป็นอุณหภูมิ เฝอไหม้ คือ ส่วนที่ทำให้ร่างกายอบอุ่น เครื่องย่อยอาหาร เป็นต้น
- ธาตุลมหรือวาโยธาตุ หมายถึง ส่วนที่สั่นสะเทือน เช่น ลมหายใจเข้า - ออก ลมในท้อง

2) **เวทนา** คือ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นต่อสิ่งที่รับรู้มี 3 ประการ ได้แก่

- สุขเวทนา คือ ความรู้สึกสบายใจ
- ทุกขเวทนา คือ ความรู้สึกไม่สบายใจ
- อุเบกขาเวทนา คือ ความรู้สึกเฉย ๆ เป็นกลาง

3) **สัญญา** คือ การกำหนดได้ จำได้ หมายถึง รู้ว่ารูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส และอารมณ์ที่เกิดขึ้นคืออะไร เป็นอย่างไร เช่น ขาว ดำ นุ่ม แข็ง เหม็น หอม หวาน ขม

4) **สังขาร** คือ สิ่งที่ปรุงแต่งจิตใจหรือกระตุ้นให้มนุษย์กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ความโลภ ความโกรธ ความเมตตา ความเกรงกลัว

5) **วิญญาณ** คือ การรับรู้ความรู้สึกต่าง ๆ ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 และการรับรู้ทางใจ

2. โลกธรรม 8

โลกธรรม หมายถึง สิ่งที่ครอบงำมนุษย์ แบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายแรกเป็นส่วนที่น่าปรารถนา และพึงพอใจ (อภิวรรณธรรม) อีกฝ่ายหนึ่งเป็นส่วนที่ไม่น่าปรารถนาและไม่น่าพึงพอใจ (อนิภิวรรณธรรม) ได้แก่

ลาภ	: ของที่ได้มา เช่น บ้าน รถ	เสื่อมลาภ	: หหมดความเจริญในทรัพย์
ยศ	: ตำแหน่งหน้าที่การงาน	เสื่อมยศ	: หหมดอำนาจหน้าที่
สรรเสริญ	: เกียรติยศชื่อเสียง	นินทา	: การกล่าวร้าย
สุข	: ความสวัสดีสบาย	ทุกข์	: ความลำบาก

ใบกิจกรรมที่ 2.1
ชวนคิดวิเคราะห์ เรื่อง ชั้น 5

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาเรื่อง ชั้น 5 จากใบความรู้ที่ 2 แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

1. ชั้น 5 คืออะไร

.....

.....

.....

.....

2. องค์ประกอบของชั้น 5 มีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

3. จงเลือกตัวอักษรหน้าข้อความด้านขวามือใส่ในช่องว่างหน้าข้อความด้านซ้ายมือให้ถูกต้องและสัมพันธ์กัน

1. ผม ขน เล็บ	ก. สุขเวทนา
2. ความรู้สึกสบายใจ	ข. อุเบกขาเวทนา
3. ความรู้สึกไม่สบายใจ	ค. สัญญา
4. เลือด น้ำตา น้ำลาย	ง. วิญญาณ
5. ความรู้สึกเฉย ๆ เป็นกลาง	จ. สังขาร
6. ลมหายใจเข้า - ออก ลมในท้อง	ฉ. ทุกขเวทนา
7. ส่วนที่ทำให้ร่างกายอบอุ่น เครื่องย่อยอาหาร	ช. ธาตุไฟ
8. การรับรู้ รูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส และอารมณ์ที่เกิดขึ้น	ซ. รูป
9. การรับรู้ความรู้สึกต่าง ๆ ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 และการรับรู้ทางใจ	ฌ. ธาตุดิน
10. สิ่งที่เป็นรูปร่าง อาการหรือพฤติกรรมของร่างกายอันประกอบด้วยธาตุ 4	ญ. ธาตุน้ำ
11. สิ่งที่ปรุงแต่งจิตใจ เช่น ความโลภ ความโกรธ ความเมตตา ความเกรงกลัว	ฎ. ธาตุลม

4. อ่านกรณีศึกษา แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

ณรินทร์ เป็นนักเรียนที่มีรูปร่างหน้าตาดี จัดเข้าชั้นเป็นหนุ่มรูปหล่อ เขาได้รับคัดเลือกให้เป็นผู้แสดงละครของโรงเรียนอยู่เสมอ มีเพื่อน ๆ และน้อง ๆ ชอบในตัวเขามาก ต่อมาเขาได้รับอุบัติเหตุจากการเดินทางมาโรงเรียนทำให้ใบหน้าของเขาเสียโฉม ทำให้ถูกคัดเลือกเป็นเพียงผู้แสดงประกอบ และบางครั้งต้องแสดงบทเป็นคนรับใช้ ณรินทร์ ได้รับความทุกข์ใจอย่างมากในระยะแรก แต่ต่อมาไม่นานเขาก็ทำได้และยอมรับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย และการเปลี่ยนแปลงบทบาทการแสดง จากนักแสดงนำเป็นเพียงตัวประกอบเพราะผู้ชมต้องการชมพระเอกที่มีรูปร่างหน้าตาหล่อมากกว่าผู้ที่หน้าตาไม่หล่อ เป็นเรื่องปกติของคนทั่วไป เมื่อณรินทร์หักห้ามใจไม่ให้เสียใจ และสามารถทำให้เป็นปกติได้เขาจึงหายจากความทุกข์ใจ

1. ณรินทร์มีความทุกข์ในใจเรื่องใด

.....

2. สอดคล้องกับขั้น 5 อย่างไร

รูป

เวทนา

สัญญา

สังขาร

วิญญาณ

3. ณรินทร์สามารถดับความทุกข์ได้อย่างไร จงอธิบาย

.....

.....

.....

.....

.....

ใบกิจกรรมที่ 2.2
ชวนคิด วิเคราะห์ เรื่องโลกธรรม 8

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาเรื่องโลกธรรม 8 จากใบความรู้ที่ 2 แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

1. โลกธรรม 8 คืออะไร

.....

.....

.....

.....

2. องค์ประกอบของโลกธรรม 8 มีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

3. จงเลือกตัวอักษรหน้าข้อความด้านขวามือใส่ในช่องว่างหน้าข้อความด้านซ้ายมือให้ถูกต้องและสัมพันธ์กัน

1. ถูกกล่าวร้าย	ก. ลาภ
2. ได้รับความลำบาก	ข. ยศ
3. หמדอำนาจหน้าที่	ค. สรรเสริญ
4. มีความเจริญในทรัพย์	ง. สุข
5. ได้รับความเกียรติยศชื่อเสียง	จ. เสื่อมลาภ
6. ได้รับความสะดวกสบาย	ฉ. เสื่อมยศ
7. หมดความเจริญในทรัพย์	ช. นินทา
8. มีตำแหน่งหน้าที่การงานที่ดี	ซ. ทุกข์

4. อ่านกรณีศึกษา แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

ศรีบุญ ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้จัดการแผนกผลิตสินค้า เขามีความภาคภูมิใจมากที่พนักงานส่วนใหญ่มีความชื่นชมในคุณลักษณะการเป็นผู้นำของเขา เขาพยายามทุ่มเทความรู้ความสามารถในการนำพนักงานในแผนกของเขาให้มีผลผลิตที่สมบูรณ์ ทุ่มเททำงานเพื่อบริษัทของเขา ในวันขึ้นปีใหม่เขาได้รับของขวัญและบัตร ส.ค.ส. จากผู้ที่ชื่นชมในผลงานของเขา ศรีบุญ ได้รับการคัดเลือกให้เป็นพนักงานดีเด่นของบริษัท และได้รับเงินโบนัสจากเจ้าของบริษัท เขามีความสุขใจในเกียรติยศที่ได้รับ แต่อย่างไรก็ตามยังมีเพื่อนร่วมงานบางคนแอบนินทาเขาว่าทำงานเพื่อหวังผลตอบแทน เมื่อภรรยาของเขาคลอดลูก ลูกของเขามีโรคประจำตัว ต้องไปพบแพทย์เป็นประจำ และใช้เงินรักษาอาการป่วยของลูกจำนวนมาก ทำให้เขาต้องลางานบ่อย ๆ เจ้าของบริษัทจึงลดเงินเดือน และแต่งตั้งหัวหน้าแผนกผลิตสินค้าคนใหม่แทนเขา ชีวิตของศรีบุญจึงมีความลำบากมากกว่าเดิม เขามีความทุกข์ใจในชะตาชีวิตของเขาอย่างมาก

ชีวิตของศรีบุญสอดคล้องกับโลกธรรม 8 อย่างไรบ้าง จงอธิบาย

ลาภ

เสื่อมลาภ

ยศ

เสื่อมยศ

สรรเสริญ

นินทา

สุข

ทุกข์

แบบทดสอบหลังเรียนชุดที่ 2 อริยสัจ 4 ; ทุกข์

คำชี้แจง ให้พิจารณาเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว แล้วทำเครื่องหมาย × ลงในกระดาษคำตอบ
(ใช้เวลา 10 นาที ข้อละ 1 คะแนน)

1. เพราะเหตุใดชั้น 5 จึงเป็นธรรมที่ควรรู้เพื่อให้เข้าใจเรื่องทุกข์ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
 1. เวทนา ความรู้สึกไม่สบายใจ
 2. สังขาร กระตุ้นให้คนทำความชั่ว
 3. สัญญา จำได้ แยกแยะได้ ยั่วให้เกิดกิเลส
 4. วิญญาณ การรับรู้โดยผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5
 5. เวทนา สัญญา สังขาร และวิญญาณ เกี่ยวข้องกับทุกข์ทั้งสิ้น
2. ถ้าเราเห็นวัตถุสิ่งหนึ่งแล้วจำได้ว่าสิ่งนั้นคือดอกกุหลาบแดง ขั้นตอนนี้คือส่วนใดของชั้น 5
 1. รูป
 2. สังขาร
 3. เวทนา
 4. สัญญา
 5. วิญญาณ
3. การรับรู้ รูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส ในชั้น 5 คือข้อใด
 1. จิต
 2. สังขาร
 3. เวทนา
 4. สัญญา
 5. วิญญาณ
4. ในอดีตนางสาวสุวัจจี เคยเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวง แต่ปัจจุบันเขาเป็นเพียงสมาชิกสภาท้องถิ่น ข้อความนี้สอดคล้องกับ
 1. สุข – ทุกข์
 2. บาป – บุญ
 3. ได้ยศ – เสื่อมยศ
 4. สรรเสริญ – นินทา
 5. ได้ลาภ – เสื่อมลาภ
5. องค์ประกอบใดของชั้น 5 ที่เป็นบ่อเกิดของการประกอบกรรมไม่ว่าดีหรือชั่ว
 1. รูปชั้น
 2. สังขารชั้น
 3. เวทนาชั้น
 4. สัญญาชั้น
 5. วิญญาณชั้น

6. ข้อใดคือความหมายของทุกข์ตามหลักอริยสัจ 4
 1. การยึดมั่นด้วยตัณหา
 2. สภาพที่ไม่คงทนถาวร
 3. การเกิด แก่ เจ็บ ตาย
 4. ความพลัดพรากจากสิ่งที่รัก
 5. ความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ
7. ข้อใดจัดเป็นองค์ประกอบของชั้น 5
 1. ศีล สมาธิ ปัญญา จิต สติ
 2. รูป รส เวทนา สัญญา เสี่ยง
 3. รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ
 4. ธาตุ สังขาร วิญญาณ สัมผัส นามรูป
 5. กาย เวทนา สังขาร วิญญาณ นามรูป
8. ส่วนใดของร่างกายที่ถือว่าเป็นธาตุดิน
 1. เหนือ เล็บ ฟัน
 2. หนัง เอ็น น้ำลาย
 3. เอ็น กระดูก หัวใจ
 4. หนอง เลือด ลมหายใจ
 5. ไขใหญ่ อาหารใหม่ ความร้อนในร่างกาย
9. ข้อใดคือความหมายของอุเบกขาเวทนา
 1. ความรู้สึกเป็นสุข
 2. ความรู้สึกไม่สบายใจ
 3. ความรู้สึกบีบคั้นทางใจ
 4. ความรู้สึกปลอดโปร่งใจ
 5. ความรู้สึกไม่สุข ไม่ทุกข์ เฉย ๆ
10. นายจิรพัฒน์เห็นโฆษณาโทรศัพท์มือถือรุ่นใหม่ทางโทรทัศน์ มีรูปลักษณ์และคุณสมบัติที่ตนพอใจมาก จึงเกิดความ รู้สึกอยากได้ แต่เมื่อไปดูตามห้างร้านก็จำได้ว่าตรงกับรุ่นที่ตนต้องการแน่นอน แต่มีราคาแพงเกินกำลังที่จะซื้อจึงเกิดความทุกข์ ข้อความนี้สอดคล้องกับหลักธรรมชั้น 5 ข้อใด
 1. รูป เวทนา สัญญา
 2. รูป เวทนา สังขาร
 3. รูป เวทนา วิญญาณ
 4. รูป เวทนา สัญญา สังขาร
 5. รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ

กระดาษคำตอบ
แบบทดสอบหลังเรียน ชุดที่ 2 อริยสัจ 4 ; ทุกข์

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ข้อที่	ตัวเลือก				
	1.	2.	3.	4.	5.
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
รวมคะแนน					

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอบถูกได้ 1 คะแนน

ตอบผิดได้ 0 คะแนน

แบบบันทึกผลการเรียนรู้
ชุดที่ 2 อริยสัจ 4 ; ทุกข์

ให้นักเรียนบันทึกผลการเรียนรู้จากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเพื่อดูผลการเรียนรู้จากชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการทดสอบก่อนเรียน		ผลการทดสอบหลังเรียน	
คะแนน	ระดับ	คะแนน	ระดับ

เกณฑ์การประเมิน

9 – 10	คะแนน	ระดับ ดีมาก
7 – 8	คะแนน	ระดับ ดี
5 – 6	คะแนน	ระดับ พอใช้
1 – 4	คะแนน	ระดับ ควรปรับปรุง

นักเรียนจะผ่านเกณฑ์การประเมินเมื่อทำข้อสอบได้ตั้งแต่ 7 คะแนนขึ้นไป

บรรณานุกรม

- เคน จันทรวงษ์. คู่มือเตรียมสอบสาระที่ 1 พระพุทธศาสนา. กรุงเทพฯ : ภูมิบัณฑิต, มปป.
- ดนัย ไชยโยธา, สุคนธ์ สินธพานนท์ และสุริวัตร จันทรโสภา. คู่มือครุรายวิชาพื้นฐานพระพุทธศาสนา ม.4-ม.6. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, มปป.
- ถนิมใจ สมุทวณิช. หนังสือคู่มือแก้ออกสอบสังคมศึกษา ม.4-6. กรุงเทพฯ : แม็คเอดดูเคชั่น, 2558.
- ไพฑูรย์ ใจเที่ยงธรรม, มาลินี เพิ่มพูล และวรุฒิ อาจเดช. แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้พระพุทธศาสนา. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, มปป.
- วิทยา ปานะ. คัมภีร์สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ม.4 - 5 - 6. กรุงเทพฯ : พ.ศ. พัฒนา, มปป.
- _____. คู่มือเตรียมสอบรายวิชาพื้นฐานพระพุทธศาสนา ม.4 - 6. กรุงเทพฯ : พ.ศ. พัฒนา, 2556.
- สมพร อ่อนน้อม และประจวบ ตรีภักดิ์. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา 1. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, มปป.
- สำเนียง เลื่อมใส และสุชาดา วราห์พันธ์. หนังสือเสริมประสบการณ์พระพุทธศาสนา 4. กรุงเทพฯ : เอมพันธ์, 2558.

ภาคผนวก

เฉลยแบบทดสอบชุดที่ 2 อริยสัจ 4 ; ทุกข์

ก่อนเรียน

1.	5
2.	3
3.	3
4.	5
5.	5
6.	5
7.	4
8.	4
9.	3
10.	2

หลังเรียน

1.	5
2.	4
3.	4
4.	3
5.	2
6.	5
7.	3
8.	3
9.	5
10.	5

แนวคำตอบใบกิจกรรมที่ 2.1 ชั้น 5

1. ชั้น 5 คืออะไร

ชั้น 5 คือ องค์ประกอบที่รวมกันขึ้นเป็นมนุษย์ 5 ประการ

2. องค์ประกอบของชั้น 5 มีอะไรบ้าง

ชั้น 5 ประกอบด้วย รูป เวทนา สัญญา สังขาร และวิญญาณ

3. จงเลือกตัวอักษรหน้าข้อความด้านขวามือใส่ในช่องว่างหน้าข้อความด้านซ้ายมือให้ถูกต้องและสัมพันธ์กัน

___ณ___ 1. ผม ขน เล็บ	ก. สุขเวทนา
___ภ___ 2. ความรู้สึกสบายใจ	ข. อุเบกขาเวทนา
___ฉ___ 3. ความรู้สึกไม่สบายใจ	ค. สัญญา
___ญ___ 4. เลือด น้ำตา น้ำลาย	ง. วิญญาณ
___ข___ 5. ความรู้สึกเฉย ๆ เป็นกลาง	จ. สังขาร
___ภู___ 6. ลมหายใจเข้า - ออก ลมในท้อง	ฉ. ทุกขเวทนา
___ช___ 7. ส่วนที่ทำให้ร่างกายอบอุ่น เครื่องย่อยอาหาร	ช. ธาตุไฟ
___ค___ 8. การรับรู้ รูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส และอารมณ์ที่เกิดขึ้น	ซ. รูป
___ง___ 9. การรับรู้ความรู้สึกต่าง ๆ ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 และการรับรู้ทางใจ	ณ. ธาตุดิน
___ช___ 10. สิ่งที่เป็นรูปร่าง อาการหรือพฤติกรรมของร่างกายอันประกอบด้วยธาตุ 4	ญ. ธาตุน้ำ
___จ___ 11. สิ่งที่ปรุงแต่งจิตใจ เช่น ความโลภ ความโกรธ ความเมตตา ความเกรงกลัว	ฎ. ธาตุลม

4. อ่านกรณีศึกษา แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

- ณรินทร์มีความทุกข์เรื่องที่ได้รับอุบัติเหตุทำให้รูปร่างหน้าตาเปลี่ยนไปคือไม่หล่อเหมือนเดิม
- สอดคล้องกับชั้น 5 ดังนี้

รูป

ส่วนประกอบของร่างกายเปลี่ยนไป

เวทนา

ไม่สบายใจที่รูปร่างหน้าตาไม่หล่อเหมือนเดิม

สัญญา

รับรู้ว่ารูปร่างหน้าตาไม่หล่อเหมือนเดิม

สังขาร

เขามีสิ่งปรุงแต่งจิตใจว่ารูปร่างเขาควรหล่อ

วิญญาณ

รับรู้ด้วยตาว่ารูปร่างหน้าตาเปลี่ยนไป

3. ณรินทร์สามารถดับความทุกข์ได้อย่างไร

ณรินทร์คิดด้วยการมองทุกข์ด้วยความเป็นจริง คือ พิจารณาว่า (รูป) ร่างกายของเขาเป็นเพียงวัตถุอันเป็นผลรวมของธาตุ 4 มองทุกอย่างเป็นกลาง วางเฉย (เวทนา) และแยกแยะได้ว่าร่างกายหรือความหล่อของเขา นั้นเป็นเพียงสิ่งสมมุติ (สัญญา) และคิดว่าสังขารนั้นเป็นเพียงสิ่งปรุงแต่ง (สังขาร) และรับรู้ด้วยตา (วิญญาณ) ว่าความหล่อนั้นสามารถเปลี่ยนแปลงได้

แนวคำตอบใบกิจกรรมที่ 2.2 โลกธรรม 8

1. โลกธรรม 8 คืออะไร

โลกธรรม 8 คือ สิ่งที่ครอบงำมนุษย์ แบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายนำปวราณาและพึงพอใจ และฝ่ายที่ไม่นำปวราณาและไม่นำพึงพอใจ

2. องค์ประกอบของโลกธรรม 8 มีอะไรบ้าง

โลกธรรม 8 ประกอบด้วย ลาภ เสื่อมลาภ ยศ เสื่อมยศ สรรเสริญ นินทา สุข และทุกข์

3. จงเลือกตัวอักษรหน้าข้อความด้านขวามือใส่ในช่องว่างหน้าข้อความด้านซ้ายมือให้ถูกต้องและสัมพันธ์กัน

___ข___ 1. ถูกกล่าวร้าย	ก. ลาภ
___ข___ 2. ได้รับความลำบาก	ข. ยศ
___จ___ 3. หมดอำนาจหน้าที่	ค. สรรเสริญ
___ก___ 4. มีความเจริญในทรัพย์	ง. สุข
___ค___ 5. ได้รับเกียรติยศชื่อเสียง	จ. เสื่อมลาภ
___ง___ 6. ได้รับความสวดอกสบาย	ฉ. เสื่อมยศ
___จ___ 7. หมดความเจริญในทรัพย์	ช. นินทา
___ข___ 8. มีตำแหน่งหน้าที่การงานที่ดี	ซ. ทุกข์

4. ชีวิตของศรัณยูสอดคล้องกับโลกธรรม 8 ดังนี้

ลาภ	ได้รับของขวัญ, บัตร ส.ค.ส และเงินโบนัส
เสื่อมลาภ	ถูกลดเงินเดือน, ใช้เงินรักษาลูกที่ป่วยจำนวนมาก
ยศ	ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้จัดการ, ได้รับคัดเลือกเป็นพนักงานดีเด่น
เสื่อมยศ	ถูกปลดจากตำแหน่งหัวหน้าแผนก
สรรเสริญ	ได้รับคำชื่นชมด้านผู้นำจากเพื่อนร่วมงาน
นินทา	ถูกเพื่อนร่วมงานบางคนแอบว่าลับหลัง
สุข	มีความสุขในช่วงที่ได้รับเกียรติยศ
ทุกข์	ชีวิตมีความลำบากมากกว่าเดิม